

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218201866
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8218201866.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcov: 1/ M. D., nar. XX.XX.XXXX, 2/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom XXX XX F. XX, obaja zastúpení JUDr. Ing. Adriánom Cupákom, advokátom so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, proti žalovaným: 1/ RSQ 1 s.r.o., so sídlom J. Chalupku 8, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 48 319 643, 2/ pawa trade, s.r.o., so sídlom J. Chalupku 612/8, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 44 815 581, obaja zastúpení: Advokátska kancelária Patajová Pataj s.r.o., so sídlom J. Chalupku 8, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 867 519, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 7Csp/82/2018-186 zo dňa 17.10.2019 jednomyselne takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vyslovil cit.:

„I. Súd u r č u j e, že dobrovoľná dražba zo dňa 05.06.2018, vykonaná v priestoroch Notárskeho úradu A., notárky, so sídlom M., v zápisnici N XXX/XXXX, Nz XXXXX/XXXX, NCRIs XXXXX/XXXX z 05.06.2018, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX vedené Okresným úradom C., katastrálny odbor, pre okres C., obec F., katastrálne územie F., ako pozemky registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako pozemok parcelné číslo XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 1 440 m², pozemok parcelné číslo XXX/X, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria vo výmere 1 135m², v podiele 1/1-iny, je neplatná.

II. Žalobcom v 1. a 2. rade priznáva voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Citoval ustanovenie § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 7 ods. 1 a § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“), § 39 a § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval neplatné postúpenie pohľadávky z banky na iný subjekt a z tohto dôvodu žalobe vyhovel a určil neplatnosť dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti, ktorej vlastníckmi sú žalobcovia v 1. a 2. rade. Uviedol, že aj napriek tomu, že žalovaní predložili súdu listinné dôkazy v snahe preukázať splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 ZoB (Upomienka - Výzva k úhrade III. zo dňa

29.12.2010 adresovaná spoločnosťou Consumer finance holding, a.s., žalobcov v 1. rade, Informácia o chýbajúcej splátke zo dňa 28.01.2011 adresovaná žalobkyni v 2. rade a Upomienka - Výzva k úhrade II. zo dňa 10.04.2011), tieto listinné dôkazy nevyhodnotil ako výzvy, ktoré má na mysli § 92 ods. 8 ZoB. Dodal, že navyše k týmto písomnostiam žalovní nepredložili žiaden relevantný dôkaz o tom, aby sa písomnosti banky dostali do dispozičnej sféry žalobcov (napr. poštový podací hárok). Žalovaný v 1. rade sa tak platne nestal veriteľom pohľadávky voči žalobcom a nestal sa platne ani záložným veriteľom. Preto podľa súdu prvej inštancie žalobca nemohol byť aktívne legitimovaným na podanie návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby, z čoho vyplýva, že nebol osobou na to oprávnenou v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Z tohto dôvodu došlo k porušeniu tohto zákonného ustanovenia, a preto súd prvej inštancie pre uvedený nedostatok vyslovil neplatnosť dobrovoľnej dražby.

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že v celom rozsahu úspešným žalobcom priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovní z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Nesúhlasili s výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB prezentovaným súdom prvej inštancie v bode 28. odôvodnenia rozsudku a so spôsobom aplikácie tohto zákonného ustanovenia na zistený skutkový stav v rozhodovanej veci. Sú presvedčení o tom, že N. svojím postupom pri postupovaní pohľadávky evidovanej voči žalobcom neporušila ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB, keďže a) listom zo dňa 29.05.2011, ktorý bol uložený na pošte dňa 01.06.2011 a odosielateľovi vrátený ako neprevzatý dňa 14.06.2011, platne vyhlásila poskytnutý úver za predčasne splatný (dôkaz označený v písomnom podaní žalovaných zo dňa 11.02.2019 a opakovane priložený k tomuto odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie), b) listom zo dňa 29.05.2011, ktorý bol uložený na pošte dňa 01.06.2011 a odosielateľovi vrátený ako neprevzatý dňa 14.06.2011 súčasne vyzvala žalobcov na zaplatenie predčasne splatného úveru a c) po uplynutí lehoty 90 dní počítanej od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a od doručenia výzvy na zaplatenie predčasne splatného úveru pohľadávku evidovanú voči žalobcom postúpila právnomu predchodcovi žalovaného v 1. rade riadne uzavretou písomnou zmluvou o postúpení pohľadávky. Na základe uvedených skutočností navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

8. Podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (v znení účinnom k 05.06.2018) (ďalej aj „zákon č. „527/2002 Z. z.“, aj „zákon o dobrovoľných dražbách“), v prípade, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa príklepu okrem prípadu, ak dôvody neplatnosti dražby súvisia so spáchaním trestného činu a zároveň ide o dražbu domu alebo bytu, v ktorom má predchádzajúci vlastník predmetu dražby v čase príklepu hlásený trvalý pobyt podľa osobitného predpisu; v tomto prípade je možné domáhať sa neplatnosti dražby aj po uplynutí tejto lehoty. V prípade spoločnej dražby bude neplatná len tá časť dražby, ktorej sa takýto rozsudok týka.

9. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z., navrhovateľom dražby je vlastníkom predmetu dražby, osoba, ktorá vykonáva záložné právo (ďalej len „záložný veriteľ“), alebo iná osoba, ktorá je oprávnená navrhnúť vykonanie dražby podľa osobitného zákona.

10. Podľa § 92 ods. 8 ZoB účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

11. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom

12. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobcovia v 1. a 2. rade ako dlžník a spoludlžník uzavreli s pôvodným veriteľom N., dňa 06.08.2008 Zmluvu o poskytnutí úveru „D.Ô.“ č. U XXXXX-XX, predmetom ktorej bol úver v celkovej výške 9.294,30 eura. Na zabezpečenie predmetného úveru bola dňa 06.08.2008 uzavretá medzi záložcami - žalobcami v 1. a 2. rade a záložným veriteľom - N., a.s., Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-X, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1. a 2. rade.

13. Z dokazovania vyplývajú aj zistené skutočnosti, že spoločnosť Consumer finance holding, a.s., oznámila žalobcovi v 1. rade, že N., a.s., ku dňu 10.04.2015 postúpila svoju pohľadávku zo Zmluvy č. HY/ XXXXX zo dňa 06.08.2008 na spoločnosť DONAU Finance s.r.o. Listom zo dňa 02.05.2016 spoločnosť DONAU Finance s.r.o. oznámila žalobcovi v 1. rade, že dňa 11.04.2016 došlo k postúpeniu pohľadávky na spoločnosť DF real s.r.o. Listom zo dňa 22.03.2017 spoločnosť DF real s.r.o. oznámila žalobkyni v 2. rade, že dňa 05.12.2016 postúpila predmetnú pohľadávku na žalovaného v 1. rade, spoločnosť RSQ 1 s.r.o., a že tento sa týmto stal aj záložným veriteľom. Dňa 05.06.2018 sa v priestoroch Notárskeho úradu A. R. D., notárky, so sídlom M. Q. XX, XXX XX C., konala dobrovoľná dražba, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobcov 1. a 2. rade. Dražobníkom bol žalovaný v 2. rade, navrhovateľom dražby bol žalovaný v 1. rade a vydražiteľom sa stal rovnako žalovaný v 1. rade, v podiele 1/1. Dňa 04.09.2018 žalobcovia podali žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby.

14. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 ZoB, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému.

15. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky.

16. Odvolací súd sa stotožňuje s poukazom súdu prvej inštancie na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28.03.2018 a v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018.

17. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

18. V danom prípade odvolací súd neprisvedčuje argumentácii žalovaných, že bolo preukázané, že banka pred postúpením pohľadávky realizovala voči žalobcom kvalifikovanú výzvu v zmysle požiadavky § 92 ods. 8 ZoB, ktorú žalovaní stotožnili s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy po vyhlásení splatnosti úveru zo dňa 29.05.2011. Odvolací súd je toho názoru, že výzva v zmysle ust. § 92 ods. 8 musí byť kvalifikovaná. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka. Z tohto dôvodu neobstojí tvrdenie žalobcu, že za takúto výzvu možno považovať výzvu banky zo dňa 29.05.2011 označenú ako „Vyhlásenie splatnosti úveru“. Táto výzva sa týkala iba vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaní nepreukázali, že by banka skutočne žalobcom zaslala výzvu v zmysle označeného ustanovenia ZoB. Žalobcovia museli mať možnosť rozhodnúť sa, či budú alebo nebudú banke plniť. Zmyslom a cieľom ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB bolo dosiahnuť stav, aby mal dlžník dostatok času na vykonanie opatrení zotrvať na vzťahu so „svojou“ bankou a tak zotrvať aj vo sfére kontrolovanej Národnou bankou Slovenska.

19. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené závery uzatvára, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej ZoB, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu bez súhlasu dlžníka. Keďže tieto podmienky sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie, v dôsledku nerešpektovania takejto úpravy je zmluva o postúpení pohľadávky neplatná pre rozpor s ust. § 39 Občianskeho zákonníka (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2018, sp. zn. 7Cdo/26/2017).

20. Pokiaľ je teda zmluva o postúpení pohľadávky neplatná pre rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka, žalovaný v 1. rade sa nestal platne záložným veriteľom a nemohol byť aktívne legitimovaným na podanie návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby v zmysle § 7 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách. Predmetná dobrovoľná dražba zo dňa 05.06.2018 je tak neplatná pre rozpor so zákonom, ako správne konštatoval súd prvej inštancie.

21. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcovia boli úspešní, no v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovaným ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

23. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).